

Heðin Mortensen
Borgarstjóri

Innkomuvegurin til Havnar

Landsverk – ein statur í statinum?

Ætlanin um nýggjan innkomuveg til Havnar er gomul. Býráðið og Landsverkfrøðingurin blivu longu í 1984-86 samd um meginreglurnar fyri nýggjum innkomuvegi og um talið á íbindingum, tá ætlanin “Havnin í framtíðini” varð gjørd. Sambært hesi ætlan, sum Landsverkfrøðingurin og kommunan tá samdust um, vóru ikki færri enn 8 vegaíbindingar av síðuvegum á leiðini frá Krákugjógv – 4 norðureftir og 4 inn móti býnum.

Men í 2007 byrjaði solorenningin hjá Landsverk, tá fyriliggjandi vegaætlan teirra varð fyriløgd kommununi.

Longu tá verkætlanin varð víst fyri borgarstjóranum, kommunustjóranum og øðrum embætisfólkum hjá kommununi um árskiftið 2007/2008, gjørdi borgarstjórin vart við, at kommunan kundi ikki taka undir við verkætlanini, sum hon fyriliggur, tí býurin fær so at siga onga nyttu av hesum vegnum, av tí at ferðslan ikki verður spjadd. Orsøkin er, at Landsverk av sínum eintingum hevur tikið burtur ikki færri enn 6 av teimum upprunaliga avtalaðu 8 íbindingunum.

Landsverk ikki sinnað til samskipti

Býráðið hevur líka síðan 2007 roynt at fáa ein aktivan dialog við Landsverk um málið. Men Landsverk hevur hinvegin havt eina sera líkasæla støðu til tað at skula tosa við Tórshavnar kommunu um hesa verkætlan. Landsverk hevur framvegis ein hugburð, sum hoyrir tíðini undan fyrisitingarlógini til.

Kommunan kann eisini bara staðfesta, at hon fær sjáldan sakligar grundgevingar frá Landsverk, og hugburðurin tykist at vera sum í skemtisendingini fyri nøkrum árum síðan, har Esmar segði, “kann vera, tit hava betru argumentini, men eg havi rætt”.

Viljin til dialog og at fáa glið á málið aftur, nú bæði nýggjur landsstýrismaður og nýggjur landsverkfrøðingur eru settir, var eisini tað, sum lá til grund fyri fundinum sum borgarstjórin í Havn innkallaði landsstýrismannin í Innlendismálum til hin 17. juni 2011. Landsstýrismaðurin hevði umboð fyri Landsverk við sær á fundin.

Endamálið við fundinum var stutt og greitt tað, sum eg byrjaði fundin við at siga – nevnliga at tosa um møguleikarnar at finna eina loysn, sum bæði Tórshavnar kommuna og Landsverk kundu liva við.

Eg sum borgarstjóri og embætisfólk okkara vistu á heildarætlanina fyri kommununa, ferðslutrupulleikarnar á kommunalu vegunum í dag, og tørvin á at fáa spjatt ferðsluna við fleiri íbindingum og vegasambondum millum nýggja innkomuvegin og kommunala ringvegin og kommunala veganetið sum heild. Og víst varð eisini á, at kommunan fær nógvar trupulleikar av, at Landsverk tvíheldur um, at føra ein 80 km/t veg gjøgnum bygt øki í høvudsstaðnum.

Ferðsluserfrøðingar greiða niðurstøðu

Onki av ynskjunum og sjónarmiðunum hjá Tórshavnar kommunu eru nýggj fyri Landsverki – tvørturímóti. Landsverk hevur tó kveistrað allan dialog til viks, og hevur ikki viljað tosað um hvørki um linjuføring av vegnum, hámarksferðina á 80 km/t, ella um íbindingarnar, sum kommunan ynskir. Hetta hóast at Landsverk eisini er væl og virðiliga kunnað um, at óheftir serfrøðingar frá Rambøll hava gjørt eina kanning av verkætlanini hjá Landsverk. Og teirra niðurstøða er klokkuklár, tá teir skriva:

“På baggrund af ovenstående vurderinger anbefales:

1) at Ringvejen overordnet anlægges med en hastig-

hedsgrænse på 50-60 km/t på strækningen mellem Stóra Tjørn og Hotel Føroyar, for herved at kunne etablere tilslutning ved Flatarvegur, Sundsvegur, Villingardalsvegur, Marknagilsvegur og Hotel Føroyar.

2) at der arbejdes videre med enten Landsverkets linieføring (A1) med tilslutninger ved de nye byområder, da løsningen giver mulighed for en god tilgængelighed til de nye udviklingsområder langs vejen, eller med den korte tunnelloøsning (A2), da løsningen vil have samme tilgængelighed.”

Ella sagt á vanligum máli, so verður mælt frá einum vegi til ferðslu, ið koyrir 80 km/t, tí hesin vil avmarka atkomiligheitina og talið av íbindingum, og harvið ta nyttu, býurin kann fáa av hesum nýggja innkomuvegnum.

Innkomuvegurin skálkaskjól hjá Landsverk

Eisini á fundinum sum vit høvdu við innlendismálaráðharran og Landsverk, tvíhelt Landsverk framvegis um, at teir vilja hava ein veg til 80 km/t. Grundgevingin er m.a., at fólk skulu eisini skjótt kunna koma til og frá Gomlurætt.

Hetta prógvar týðiliga, at hóast vegurin verður kallaður nýggjur innkomuvegur til Havnar, so er hetta hetta bert eitt skálkaskjól hjá Landsverk. Tí í veruleikanum er tað ikki ein nýggjur innkomuvegur til Havnina, sum býurin eisini skal fáa nyttu av, sum Landsverk ynskir at gera, men fyrst og fremst ein nýggjur landsvegur til Gomlurætt, sum Landsverk tó vil hava at ganga gjøgnum bygt øki í Havnini.

Niðurstøðan á fundinum varð, at teknisku fyrisitingarnar hjá Landsverk og kommununi skuldu setast saman at gera eitt upplegg til eitt kompromis, sum bæði Tórshavnar kommuna og

Landsverk kundu liva við. Hvørki meir ella minni.

Men longu áðrenn nakar fundur hevði verið millum teknikararnar hjá Landsverk og kommunu, fór Landsverk út við eini íspunnari søgu um, at ein semja varð gjørd. Hvørt hetta var gjørt tilvitað fyri at forpurra møguleikanum fyri, at politiski myndugleikin í býráðnum og í landsstýrinum samdust um eina loysn, sum Landsverk ikki ynskir, er ikki til at vita. Men tankin spókir.

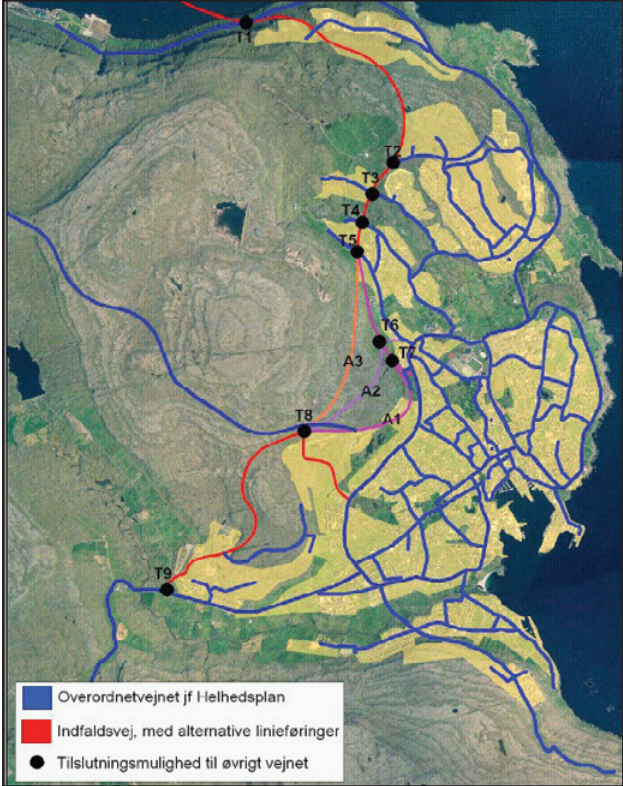
Um Landsverk bert fyri einaferð skyld stakk fingurin í jørðina, so staðfesta allar kanningar higartil, at við at lækka hámarksferðina niður til 60 km/t á einum strekki á 4-5 km gjøgnum bygt øki, eins og Landsverk hevur gjørt við landsvegin gjøgnum bygt øki í t.d. Sandavági, so ber til at fáa nakrar av teimum týðandi íbindingunum, sum Tórshavnar kommuna ynskir; og so fær býurin eisini nyttu av innkomuvegnum; so verður larmurin frá vegnum minni; og so verður ferðslutrygdin gjøgnum bygda økið, sum vegurin fer ígjøgnum, betur o.s.fr.

Og tíðarmessiga vil hetta einans merkja, at tað vil taka 1½ til 2 minuttir longri at koyra eftir nýggja landsvegnum til ella frá Gomlurætt.

Men tað gongur sjón fyri søgn, at fyri Landsverk viga hesir kanska tveir minuttirnir fyri tey kanska 2-3% av teimum koyrandi, sum skulu beinleiðis til ella frá Gomlurætt, nógv meira, enn nyttan av hesum vegnum fyri tey 98% av koyrandi, sum skulu til Havnar norðanifrá ella frá Gomlurætt til arbeiðis ella í øðrum ørindum. Og tað vigar eisini meira fyri Landsverk enn eitt nú larmurin frá vegnum, ferðslutrygdin o.s.fr.

Hugburðurin hjá Landsverk til samstarv

Tað er tí kanska ikki so lægið, at Tórshavnar kommuna eisini aftaná ta skrivning og

Mynd: Rambøll

teimum útsagnum, sum eru komnar frá Landsverk eftir fundin hin 17. juni 2011, situr við teirri fatan, at Landsverk framvegis ikki vísir nakran veruligan vilja at viðgerða hetta mál sakliga í samstarvi við Tórshavnar kommunu.

Landsverk hevur eftir kommununnar tykki ikki víst nakað forstáils fyri, at fyri kommununa má ein slíkur vegur eisini viðgerðast við atlit til býarskipan og býarmenning í framtíðini. Fyri Landsverk tykist málið vera avmarkað til eitt nalvaskoðandi vegaprojekt, og fyri stovnin er tað blivið eitt succeseimál í sær sjálvum, ikki at taka nøkur onnur atlit enn síni egnu, heldur ikki býarskipanarlig atlit ella til onnur uppskot og ynski frá Tórshavnar býráð.

Sjónarmiðjini hjá býráðnum um ferðslutrygd, hámarksferð, íbindingar, býarskipan o.s.fr. verða sópað til viks. Tá kommunan so fekk sær óheftar ferðsluserfrøðingar (Rambøll) at gera eina úttanveltaða kanning av projektinum hjá Landsverk, vóru hesir og kommunan lögð undir m.a. skuldsetingar um bílagt arbeiði og líknandi.

Kommunan kendi seg tí enntá noyddan at senda Innlendismálaráðnum kærur um handfaringina hjá Landsverk av málinum. Men ikki óvæntað, so tordi Innlendismálaráðið heldur ikki at gera nakað við Landsverk, ið harvið enn einaferð hevur staðfest sína støðu sum ein “statur í statinum”.

Í øðrum londumsamstarva ferðslumyndugleikar hjá kommunum og landsmyndugleikum um at fáa býarskipan, býarmenning, høvudsferðsluvegir, ferðslutrygd o.s.fr. at ganga upp í eina hægri eind. Tað hvørki nýtist ella ger Landsverk. Men sæð við nútíðar brillum er tað tó samstundis onki minni enn ein “falliterklæring” hjá Landsverk, tá stovnurin enn tann dag í dag søkkur niður á tað støðið, har hann brúkar sitt vald við eini ótíðarhóskandi landsvegalóg, at buka kommunur og borgarar í landinum í høvdið við, við fyrilitaleyst at gjøgnumtrumfa sín vilja.

Tað er hent fyrr; tað hendir við “innkomuvegnum” til Havnar; og tað kemur at henda nógva ferð afturat í framtíðini, um ikki politiski landsmyndugleikin støðgar hesum og sigur, at nú er nóg mikið.

Og tá nýggi landsverkfrøðingurin í samrøðu í útvarpinum fyri kortum segði, at teir hava maktina og ikki nýtast at samráðast við nakran um hvat teir gera, so kann ikki annað enn staðfestast, at hesin “staturin í statinum” framvegis hevur ein hugburð sum hoyrir eini farnari tíð til. Og politiski landsmyndugleikin vendir framvegis blinda eyga til.

Jú, arrogansan er so sanniliga til at føla uppá. Men sigast kann enn einaferð, at tað er ikki Landsverk, sum kemur at eiga seinasta orðið um innkoyringarveg til Havnar.